

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

We zijn er met DS vandaag even tussenuit, maar we laten je natuurlijk niet achter zonder podcast. We hebben deze week de bijzondere reeks hier woont mama nu, door Kathrin Lohman en Wedrik de Bakker.

Ze schetsen een portret van de gevangenis van Brugge waarin de vrouwenafdeling een speciale vleugel is

voor moeders die met hun kinderen opgesloten zitten.

We luisterden hele reeks nu al in de app DS Podcast.

MUZIEK

Beweegingsloos ligt zij daar.

Er is geen enkele plooi in haar bruin ontspanne gezichtje.

Ze houdt haar kleine armjes met haar vuistjes omhoog,

de witte spijlen van haar wiegje om singelen haar als vriendelijke soldatjes.

En plots slaat ze haar ogen open.

Meteen begint haar onderlipje zachtjes te trillen.

Klaar om een klagend kreetje te laten ontsnappen.

Tatjana kijkt haar dochter geruststellend aan.

En het meisje ontspant onmiddellijk.

Hey, dat is oké.

Hey, dat is oké.

Hey.

Oh.

Hey.

Alles is oké, jongen.

Zij weet nog niet dat dit de laatste keer is

dat zij in dit betje zal liggen.

Het betje, dat net als haar wel duizendmal gewassen pijzama, eigendom is van justitie.

En hier zal blijven om andere kinderen te warmen in hun slaap.

Want vandaag is het de dag

dat Tatjana en haar dochter de gevangenis verlaten.

Dit is, hier woont mama nu.

Ja?

Een podcast reeks van op de moederkindhafdeling van de gevangenis van Brugge.

Ik ben Kathrin Lohmann en samen met Wedrik de Bakker

volgden wij enkele maanden lang

het leven van mamma's die met hun kinderen in de gevangenis verblijven.

Dit is aflevering drie.

Echt heel schattig.

Mijn.

Terwijl Tatjana alles klaar maakt voor haar verhuis,

sta ik in de hoek van haar cel met haar dochter op mijn arm.

Hé?

Wat is mama aan het doen?

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Zo heeft Tatjana de handen vrij om alles op te ruimen.

Ja.

Vind je dat wel op elkaar?

Ja, heel erg.

Ja?

Ja.

Het is wel stevig.

Ziet het zelf niet of zie je vooral de papa?

Ik weet niet of je geen papa.

Nee, nee.

Dus je zou graag hebben dat zo op je lijkt?

Ja.

Die zou een beetje kunnen wisselen.

Tatjana pakt haar bezittingen in grote blauw-witgestreepte wasstassen.

Alles wat hier moet blijven steekt ze in een grote kartonnendoos en loopt er de cel mee buiten.

Vrouw, ik heb hier nog wat...

Ik heb hier nog wat groei.

Ik heb dat gekregen van de zorg.

Dat zijn zo hier al sudoku-dingen en zo.

En dat is hier ook al kleurdingen.

Wat ze zelf niet kan meenemen, stelt ze uit voor de achterblijvers.

Die vrienden kan je misschien...

Misschien dat Saba die moe enzo.

Saba is de mama van Amira.

Ze wonen samen met Fien en haar zoonke Hakim op één cel.

Je had er echt een huisje wangen bakken.

Je had je eigen mama.

Dat is niet overleving.

Zal wel.

En kijk nu.

Nu kan je leven als mama.

Je bent naar binnen gekomen als meisje.

En je bent naar buiten als mama.

Sotte.

Je bent hier zwanger binnen gekomen en jij gaat straks buiten als mama.

Ja.

Is er iets wat je geleerd hebt?

Ja.

De psychologe heeft mij daar heel een tijd aan doen herinden.

Zodat ze mijn dochter geboren was.

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Zorg voor jezelf.
Blijf zorgen voor jezelf.
En ik zet hem heel constant aan de kant.
Soms had ik een honger gevoel.
Ik need dat uiteindelijk,
zodat het echt wel erger was.
Dan dacht ik, juist, ik ben ook iemand
en ik moet ook nog eet.
Ik was op.
Daar heb ik wel heel vaak gehad in het begin.
Of het gevoel dat ik moet gaan plassen en dan...
Ah ja, ja.
En dan...
Maar ik ben gewoon iemand.
Ik moet nog gaan plassen.
Ik ben altijd wel heel veel met haar bezig.
Ik speel veel.
Ja.
We lachen altijd heel veel samen.
En als ik echt geen energie heb,
dan heeft ze mij gewoon niet echt op een dag.
En dan is het toch soms heel moeilijk om voor hun dochter te zorgen.
Dan ben ik er wel, maar niet aanwezig.
En dat is niet leuk voor mij.
En dat is eigenlijk ook niet leuk voor haar.
Want ik voel mij dan slecht, mama.
Die dag.
Weet eens de menu, denk ik.
Moet ben je?
Het is oké.
Het is oké.
Het is oké, kijk.
Ja.
Het is oké, meut.
Nu wel, ik ben hier.
Nee, meid.
Ik vind niet veel aan meilmij van de...
Nee.
En nu naar de toekomst, direct naar de kresch.
Ja, hè.
Ik hoop dat ik op mijn markt ook nog een kandus nog een keer.
En dan vanavond dan hopelijk samen keek naar familie.
Volgens mij af.

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Is er dan ook de papa?

Ik weet niet dat hij papa geworden is bijvoorbeeld,
als ik dat mag vragen.

Toen ik zwanger was, heb ik het wel vermeld aan die persoon.

Maar je hoort de dag tot niks mee te maken.

Eigenlijk komt dat wel nog goed uit voor mij.

Ja.

Je wilt niet dat hij een papa is, eigenlijk.

Nee, nee, totaal niet.

Geen goed persoon.

Nee.

Dus dat is iemand die dat je uit je leven wilt.

Nee, ik heb die persoon ook echt nooit meer gezien, dus...

nooit meer gehoord.

Het hoeft ook niet.

En ik weet ook zeker die persoon gaat niet...

naar vorm komen en zeggen...

ik wil het toch herkennen ofzo.

Ja.

Maar jij weet wie het is.

Ja.

En die persoon weet dat hij een kind heeft.

Ik weet niet of...

Ik weet waarschijnlijk ook niet dat ik bevallen ben ofzo.

Ah ja, oké.

Dus je hebt gezegd, ik ben zwanger.

Ja, toen ik het in het begin wist, ja.

En die zegt, ik wil er niks mee te maken hebben.

Ja.

Dat is niet hard.

Nee.

Nee.

Dat was voor u heel duidelijk,

dat jij die helemaal niet wil betrekken eigenlijk dan.

Het kwam heel goed uit.

Het eigenlijk, ja.

Want toen ik zwanger was, dacht ik, oh nee.

Nee, ik ben zwanger, maar gewoon ook van...

het is van die persoon.

Maar toen zei hij, ja...

ik wilde er niks mee te maken.

En hij was van...

Opgelucht.

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Ja, opgelucht.
Ja, en ik wou ook al, ja,
sinds ik...
sinds mijn jeugd wilde ik ook eigenlijk
een alleenstandig moeder zijn, dus...
van een dochtertje.
En dat meisje.
Is dit droom is wel uitgekomen?
Ja.
Tatjana heeft geluk gehad.
Zij krijgt hulp buiten.
Want de kans op reentegeratie in de maatschappij is klein.
En de receptieve in België, bijzonder hoog.
Ik weet dat niet wanneer ze mee gaan ophoten.
Dan kan ik niet meer zo lang gaan duren, denk ik.
Straks gaat ze de afdeling buiten.
Langs de metaaldetector.
Portier 2, de griffie, de gang van de advocaaten.
De bezoekerswachtzaal.
Tot aan portier 1.
Daar wordt ze opgewacht.
MUZIEK
Ik sprak onlangs een vriend van mij.
En die zei zelf.
De manier waarop je praat, is al een heel andere Kiara.
Ik herken nu bijna niet meer als van vroeger.
Op een positieve manier, ik ga erbij zeggen.
En dat heeft mij echt ooit.
En...
Ja, je zag echt zo in een open gebloed die Kiara zei.
En in positieve.
Dat was heel veel.
Terwijl die jaar daarvoor waren heel donker.
Ik heb ook wel even gedacht om geen kindje te wereld te brengen.
Omdat ik vind dat de wereld echt heel donker is.
Slecht eigenlijk ook.
En dan even dacht ik van nee,
waarom zou ik nog een extra leven op halen zetten.
Als mijn kindje veel dingen wordt aangedaan.
Bijvoorbeeld met mij of met mensen, dat ik al gezien heb.
Ik hoef dat echt niet.
Kiara kijkt weg.
Ze streelt haar arm.

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Her vingers glijden over haar litekens.
Van haar pols tot aan haar schouder.
Ik zie ook dat je je heel veel hebt gesneden vroeger.
Toch?
Ooit moeten we dat zeggen.
Omdat ik mij nooit echt ook graag heb gezien.
En ik denk ook...
Door de aantal traumas dat ik heb meegemaakt, denk ik.
Dat je sowieso jezelf niet meer graag ziet.
En je moet dat dan terug leren doen.
En dat ook nog altijd niet echt wel een beetje meer.
Het is wel moeilijk om er nog verder mee te leven.
Met de litekens en zo.
Het is heel moeilijk om mee te leven.
En ook...
Ik maak mij zorgen om nu dat ik mama ben als mensen dat gaan zien.
Dat ze al direct een oordeel gedacht hebben over mij.
Wat denken die mensen dan volgens u?
Dat ik niet in staat ben om een kind heen.
Zonder dat ze mij echt leren kennen.
En dat is...
Ja, dat is wel mijn achtbeen.
Mensen m'n vijter keer in de anderheid die eens.
Niet alle kwetsuren zijn zichtbaar.
Vrouwen in de gevangenis blijken disproportioneel vaak slachtoffer te zijn van misbruik en geweld.
Ze kampen vaker met psychologische problemen.
Ze zijn een zeer kwetsbare populatie op verschillende levensdomijnen.
Tatjana Sel is opgeruimd.
De frigo staat uit.
De stekker is uitgetrokken.
Zij zit aan een tafel in de eetzaal.
Ze zit aan een tafel in de eetzaal.
Kelly en Fien staan in de opening van hun celdeur en kijken naar haar.
Kijk, ik ga mij dan nog één, of weet je niet.
Mijn hoek zit hier.
Ik heb nog spaghetti.
Is dat een voet?
Je moet die spaghetti nemen.
Mag ik gaan?
Dank je.
Terwijl het plastieke bakje rondraait in de mikrogolf, leest Tatjana een briefje.
Dat ze kreeg van Kelly.
Een ander recept, veel succes.

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Iedereen zit terug op cel.
Enkel Tatjana zit alleen in de eetkamer, haar laatste middagmaat te eten.
Het is vijf voor één.
En zelfs de sepier vraagt zich af wanneer ze haar eindelijk komen halen.
Dat moet je oproepen.
Want de eetzaal is mijn bevoerder ook al.
Wie?
Ja, hier.
Je zal dat super, super, super goed doen.
Je kunt dat voorhouden en dat we hier niet meer terugkomen.
Dat kan je niet meer zien.
Ik zie dat Amira zich achter haar mama heeft verstopt.
Met open ogen kijkt zij toe hoe de mamma's elkaar huilend in de armen vallen.
Hij heeft nog een dikke knuffel.
Een dikke knuffel met twee handels en zo.
Kusje, nog één kusje.
Ja, dat is waar.
En Janu is uitgespoeld.
Ja, dat is waar.
Ik was dat wel, hè.
Dat is wel leuk.
Ja, dat is wel leuk.
Je gaat dat keihoud doen.
Als er moeilijk om mee te zijn, vergeet niet dat je altijd hoop kunt vragen.
Je zegt niet alleen.
Doet dat goed.
Doet dat goed.
Ja, dat wil je ook.
Oh.
Doek, doek, doek, doek.
Oké, ik ben waar.
Tot op de andere kant.
Ja, hè.
Tot op de andere kant.
Dag.
Jullie goed, hè? Echt waar.
Kom dan maar hoe.
Jullie komen ooit vrij.
Wij wandelen weg.
Hoewel het niet mag,
staan Kelly, Zabba, Fien en Amira aan de deur van de afdeling te kijken.
Amira drukt haar neusplat tegen het glas.
Wat een afscheid.

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Nee.

Zabjana?

Ja.

We gaan het later op de hand.

We flitst er nu allemaal door, jongen.

Ik mag dat nooit meer gaan horen van de koude oranje alpha.

Een koude oranje mic.

Oh.

Appel, klaar mac-op-wondering.

Iedereen terug op zel.

Oh, god.

Elke meter die wij dichterbij de uitgang komen,

roept meer herinneringen op

aan de dag waarop Tatjana de gevangenis binnenkwam.

En de manier hoe ik hier toekwam,

zag ik dat net ook voor mijn ogen.

Ik kwam hier dan toe.

Ik was negenweer in zwanger.

Ik had twee ze aan meekleren.

Ik kwam hier aan een chef toe.

Ik had m'n boekje vast, ook, van de zwangers.

En dan zei ze, oh, en het is zwanger.

Heel op een slechte toon.

Zijtania.

Ja, ze was echt heel grof.

Dan in Bad begon er dan te huilen.

En...

Er was ook hier een meisje die bij mij binnenkwam.

Ze mocht er gewoon omkleden.

Ik hoorde er eigen kledij af.

En dan kledij van hier aan doen.

En ik moest dat ook uiten.

Maar ik moest nog naakt blijven staan.

Dan moest er nog geen rondrijden en al.

En dan mocht het pas die kleren aan doen.

Echt erg.

Ik was nog meer aan het huilen.

Ja, het was niet oké.

Ja.

Ja.

En dan komt ze aan aan de voorlaatste stap.

De griffie.

Eh, je wordt...

[Transcript] DS Vandaag / Zomerreeks: Hier woont mama nu (3/3) 'Nu kan mijn leven als mama beginnen'

Je wordt door de KBM op je beslissing
dat je kan worden opgenomen.
Hoe ga je daarnaartoe?
Mijn begeleider van mobiel team is beneden als deervoet mij.
Ja, ik ga ernaartoe opgenomen.
Ja.
Ja, is goed.
Ze ondertekent papieren.
Ze krijgt haar GSM en haar identiteitskaart terug.
Alsjeblieft.
Dank je wel.
We zijn er heel veel succes.
Dank je wel.
Ja, we zijn waar.
We zijn waar.
We zijn daar vooral.
Je kan het geloven dat ik ernaartoe niet bestef.
Ik ga vrij zijn nu.
En dan komen Tatjana en haar dochteren
bij de laatste deur.
Aan portier 1.
Zij wandelt naar buiten.
Richting de auto die op haar staat te wachten.
Alles wordt in de koffer geladen.
Tatjana doet de deur van de passagierskant open
en ze kijkt om.
In de verte ziet zij de ramen
waar zij enkele uren geleden zelf nog zat.
Waar Kelly vermoedelijk zit te roken.
Waar Zawa Amira probeert bezig te houden.
En waar Finn zich voorbereid
om binnenkort naar haar andere kinderen terug te keren.
Dit was de derde aflevering van Hier woont mama nu.
Een podcast reeks voor DS Audio
over de moederkindafdeling van de gevangenis van Brugge.
De kamer van mama werd gemaakt door
Wederik de Bakker, Katrin Lohmann en Kato de Lange.
Met muziek van Anne-Pierlée, Louchie Mayeuw en Koen Giesen.
Met steun van Fons Pascal de Kroos,
Saban Vaux Culture en Radio Begijnestraat.
TV GELDERLAND 2020